

№ 254.

Kalendarzyk tygodniowy:

Wł. św. Zacharyasza.
Śr. św. Leonarda W.
Czw. św. Nikandra M.
Piąt. św. Gotfryda,
Sob. św. Teodora.
Niedz. Opieki NMP.
Pon. św. Marcina B.

Wschód sł. godz. 7 m. 04
Zachód sł. godz. 4 m. 23
Dług. dnia godz. 9 m. 19
Ubyło „ godz. 7 m. 25

GENA PRENUMERATY:

W ŁÓDZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70
Zagranicą:
Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.

Telefonu № 595.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Wtorek, dnia 5 listopada 1912 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENY OGŁOSZENI: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyraża (dla poszukujących pracy po 1¹/₂ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rab. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honoraryum Redakcja uważa za bezpłatne: rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dnie świąteczne, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-iej po południu.

Teatr „SCALA”

Telefon 15-04.—Ul. Gajelniczna № 18.
Pierwszorzędny teatr Rozmaitości dla rodzin. Najpiękniejszy Teatr w Królestwie Polskiem. Dostępny każdemu.

Olbrzymi, wielce interesujący program, pełen zmian, przyjęty olbrzymimi oklaskami „Leygthons”, cudzo na wysurza wilczków policyjnych, oraz 2 wspaniałe sceny w kinematografie. Tylko kilka dni na sali Chat-noir w teatrze „Scala” pod kier. artystycznym Henryka Sternegga. Pierwszorzędna restauracja.

ze swoim nowym repertuarem 12 pierwszorzędnych atrakcyj m.in. „The globe” i 12 pierwszorzędnych atrakcyj m.in. „The globe” skoki i nie- bywała tre- 12 o północy! Artystyczne wieczory śmiechu na sali Chat-noir w teatrze „Scala” pod kier. artystycznym Henryka Sternegga. Wszelkie nowości se- DYREKCJA.

Sarga DOSTAĆ MOŻNA WSZĘDZIE.

KALODONT

NIEZBĘDNY
Krem i Elixir do zębów

zbadany przez urzędy lekarskie.
Wiedeń 3 czerwca 1887 r. i Paryż 3 kwietnia 1890 r.).
Przy użyciu zęby pozostają czyste, białe i zdrowe. 4117

Dzielnia 18 Sala koncertowa Dzielnia 18

W niedzielę, d. 10 listopada 1912 r. o g. pół do 9 wiecz. odbędzie się **WIELKI KONCERT**

znakomitego hiszpańskiego skrzypka-wirtuoza **Joana Manena** z udziałem pianisty **Józefa Smidowicza** Szereg w afiszach.

Bilety sprzedaje skład fortepianów „Friedberg i Koc” Piotrkowska 90. Telefonu 17-63. 3441

Teatr Popularny Dziś we wtorek „KROL LIR” tragedia w 5-ciu aktach Szekspira.
przy ul. Konstantynowskiej 16. Jutro „Mąż o dwóch żonach” komedia w 3-ch aktach z francuskiego.

DLA UŁATWIENIA STOSOWANIA POPULARNEGO FRANCUSKIEGO ŚRODKA NA ZATWARDZENIE SPRZEDAJEMY MAŁE PUDEŁKA

20 PIGULEK

50 w cenie

2 Pigulek wieczorem przed kolacją. Pudełko także również jak i większe po 50 pigulek znajdują się we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

929

Dr. med. P. LANGBARD

Zawadzka 10

Asystent kliniki berlińskiej, specjalista chorób wenerycznych skórnych, włosów i niemocy płciowej.

Godziny przyjęć: od 8—1 i od 4—8 dla pań od 4—5-jej

Pzy leczeniu syfilisu stosowanie preparatu „606” — „914”.

Leczenie za pomocą elektryczności (elektroliza). Masaż wibracyjny. Badanie nerek, pęcherza i kanału. Endoskopia i cystoskopia. 8008

Dr. B. REJT

Średnia № 5, powrócił.

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne, moczopłciowe i kosmetyka lekarska. Leczenie syfilisu Salvarsanem Ehrlich-Hata „606” i „914” (wśródynie). Leczenie elektrycznością (elektroliza) i masażem wibracyjnym. Przyjmuje od 9—1 i od 4—8 w niedziele od 9—2 po południu. Dla Pań osobna poczekalnia. 8199

Likwidacja wojny na Bałkanach.

Po krwawych zapasach rozpoczętych w poniedziałek rano ubiegłego tygodnia na linii Lule-Burgas i pod Bunar-Hissar, a zakończonych świetnem zwycięstwem wojsk bułgarskich, turcy w dziłkim popłochu odeszli na ostatnie swoje pozycje obronne pod Czorlu.

Wobec tego plan głównej komendy bułgarskiej, dążący do zniszczenia wschodniej armii tureckiej, całkowicie spełniony został.

Armia bułgarska ma już otwartą drogę do Konstantynopola, a ponieważ dowiodła, że rozpad i zapał wojsk bułgarskich są prosto bezprzykładne, nie należy zatem do urojeń zdanie,

NOO
MADERA
SZUSTOWA

5157

że zanim mocarstwa zdobędą się na czynną interwencję w celu powstrzymania dalszego rozlewu krwi — Konstantynopol będzie już w rękach wojsk skonfederowanych państw bałkańskich.

Bądź co bądź, losy Turcyi już zdecydowane i zbliża się w szybkim tempie chwila likwidacji wojny na Bałkanach, która, rozpoczęta przed kilku zaledwie tygodniami, wbrew rachubom dyplomacji europejskiej — doprowadziła do zupełnego pogromu armii tureckich, organizowanych i ćwiczonych przez oficerów niemieckich, ze słynnym Goltz paszą na czele.

Z faktem tym liczą się obecnie wielkie mocarstwa bardzo poważnie i wyteżają wszelkie usiłowania, by przy likwidacji wojny nie dopuścić do pożaru wojennego po za Bałkanami. Dyplomaci europejscy szukają więc formułki, któraby zastąpić mogła osławione, a dziś już całkowicie zbankrutowane „status quo” na Bałkanach. Najtrafniej pomyślaną i najracjonalniej zdołą zapobiedz wielkiej wojnie europejskiej byłaby formu-

ka ministra francuskiego Poincaré, bo godzi ona interesy zwycięskich państw bałkańskich z interesami Austro-Węgier, mocarstwa najżywoniej zaangażowanego na Bałkanach.

Mnożą się jednak coraz liczniejsze oznaki, że formuła ta, wydrukowana w poniedziałkowym numerze „Rozwoju” w artykule p. t. „Podział Turcyi”, nie znalazła uznania u mocarstw trójprzymierza i niewiadomo, co o niej sądzą zwycięskie państwa bałkańskie.

Natomiast w prasie zagranicznej pojawiły się pogłoski o nowych sposobach zlikwidowania sprawy bałkańskiej. Podobno na zamku Fredensberg w Danii odbyła się narada duńskiej rodziny królewskiej nad wyznaczeniem kandydatów na trony przyszłych księstw Albanii i Macedonii.

Na naradzie tej wysunięto już podobno kandydaturę księcia Haralda duńskiego na władce Macedonii, młodszego brata króla Danii i króla Norwegii, rodzonnego brata królowej-wdowy Wielkiej Brytanii, Aleksandry i Cesarzowej Wdowy Rosyi, Maryi Teodorówny.

Władcą Albanii ma być książę szwedzki, diuk Westrogocji, Oskar Karol, średni z trzech młodszych braci króla szwedzkiego.

Projektom tym zasadniczo przeciwstawia się wiadomość o zwołaniu parlamentów wszystkich skonfederowanych państw bałkańskich do Ipeku, gdzie mają być podyktowane Turcyi warunki pokoju, a król Ferdynand obwołany podobno będzie imperatorem rzeszy bałkańskiej.

Są to wiadomości, oparte dotychczas jedynie na pogłoskach, wiadomości zaś, oparte na danych faktycznych, mówią nieco inaczej.

Francuskie okręty wojenne pojawiły się już w Smyrnie, okręty Anglii i Francyi — w Salonikach. Depesze z Londynu doniosły nawet o mobilizacji floty angielskiej. Zaprzeczono im wprawdzie, wyjaśniając, że jest to tylko mobilizacja częściowa. Niewątpliwie okręty wojenne Anglii i Francyi, stojące obecnie w Salonikach, wiozą już załogę, która pierwsza wylądowała w Konstantynopolu, bo nowy wicekról filoangielski, Kiamil pasza, udzielił im łatwo pozwolenia na przepłynięcie przez Dardanele.

Prawdopodobnie równocześnie przez Bosfor wpłyną czarnomorskie rosyjskie statki wojenne z załogą rosyjską, bo chociaż będzie to cięższa sprawa dla Kiamil-paszy, ale Turcyja nie ma już dziś wyboru.

Tym sposobem wojska mocarstw trójporozumienia, w celu zapobieżenia rzezi chrześcijan zamieszkałych w Konstantynopolu przez sianatyzowanych i do żywego rozdrażnionych muzułmanów, zajmą stolicę Turcyi.

Mocarstwa trójporozumienia również wystawiły swoje okręty na wody tureckie, ale zanim dopłyną one do celu, mocarstwa te będą musiały wypowiedzieć się co do przyjęcia formuły francuskiej, której zasadą jest bezinteresowność mocarstw przy podziale Turcyi, co najbardziej obraża żywotne interesy Austro-Węgier. Jeżeli odpowiedzą odmownie, burza europejska wstrzymać może ich okręty na drodze do Dardanelów i pokój na Bałkanach może być zawarty tylko pod patronatem trójporozumienia; jeżeli się zaś zgodzą — Austryja będzie się musiała zrzec wszystkich swoich dotychczasowych pretensyj w polityce wschodniej.

Przesilenie europejskie odwlecze się, obok okrętów Anglii, Francyi i Rosyi pod Konstantynopolem staną okręty Austrii, Niemiec i Włoch.

Będzie to tylko wstępem do kongresu europejskiego, którego wyników przewidzieć niepodobna.

W kongresie tym bowiem wezmą czynny udział przedstawiciele państw bałkańskich z głosem po świeżych tryumfach bardzo poważnym.

Sytuację tę komplikuje groźna postawa Rumunii, która podobno zawiadomiła mocarstwa, że utworzenie Wielkiej Bułgarii uważałyby dla siebie za „casus belli”. Uczyniła to podobno pod naciskiem Wiednia i Berlina.

Jesteśmy więc w przededniu wypadków bardzo doniosłych, epokowego znaczenia.

St.

Obrońca Konstantynopola.

Po wielkiej klęsce, którą armia turecka poniosła po Lüle-Burgas, obrona stolicy tureckiej

wysuwa się na pierwszy plan, o ile interwencja mocarstw nie położy kresu tej wojnie, w tak niespodziane rezultaty obfitej. Wobec tego nie od rzeczy będzie poznać środki obronne, które mi rozporządza obecnie Konstantynopol.

Stolica Turcyi posiada fortyfikacje zarówno od strony lądu, jak od strony morza. Fortyfikacje nadmorskie i takie środki obrony, jak zamknięcie minami podwodnymi Dardanelów i Bosforu, cieśnin, które stanowią z obu stron przeciwległych wejście do morza Marmara i Złotego Rogu, nie wchodzi w grę w tym wypadku.

Turcyi nie grozi obecnie tak potężna flota, jak włoska. Flota grecka jest zbyt słaba, ażeby mogła myśleć o tak zwanym forsowaniu Dardanelów. Dopiero gdyby Rosya wstąpiła w szranki bojowe, nadmorskie forty nad Bosforem odegrałyby ważną rolę.

Wobec pochodu bułgarów na Konstantynopol lądem od Tracyi chodzi wyłącznie o obronę Konstantynopola od strony lądu. Otóż część Turcyi europejskiej, najbardziej na południowy wschód wysunięta, jest półwyspem, mającym około 70 kilometrów długości, a otoczonym od północy przez morze Czarne, od południa przez morze Marmara, od wschodu zaś przez cieśninę Bosfor.

Półwysp ten w miejscu, gdzie się łączy z Tracją, mianowicie na linii Siliori ma przylądek Kaleondżik, posiadający około 45 kilometr szerokości, która w miarę zbliżania się do Bosforu maleje powoli aż do 30 kilometrów. Skutkiem tego można Konstantynopol zabezpieczyć fortami, bardzo daleko wysuniętymi, a mimo to nie rozszerzać nadmiernie frontu fortecznego.

Nowoczesna forteca składa się głównie z dwóch części, a mianowicie z „noyau” (jądro) i pierścienia wysuniętych fortów. Tak zw. „noyau” jest linią punktów oparcia, połączonych szaniami, krytymi drogami i t. p.

Ma ono na celu obronę miasta przeciwko niespodziewanemu szturmowi po nagłym przetrwaniu pierścienia fortów. Jest to ostateczne stanowisko obrony.

Wysunięte forty są właściwymi środkami obrony twierdzy. Pierścień tych fortów musi być tak silny, ażeby nieprzyjaciel nie mógł inaczej wziąć twierdzy, jak przez długie i bardzo mordercze oblężenie. Dalej musi znajdować się w takiej odległości, ażeby pociski z ciężkich dział nieprzyjacielskich nie mogły padać na miasto. Nowoczesne forty mają baterie pancerne, obracalne wieże, schroniska bezpieczne od bomb, reflektory, obszerne przeszkody na przednim terenie, baterie ciężkich dział. Między fortami znajdują się obiekty obronne lżejszego typu.

Odległość wzajemna fortów zależy od terenu i wynosi 1 do 4 kilometrów. Odległość fortów od „noyau” z powodu nowoczesnych dział dalekonośnych, musi być dosyć wielka, mniej więcej 6 do 10 kilometrów.

Z tego wynika, że pierścień fortów musi posiadać znaczne rozmiary. I tak pierścień fortów pod Paryżem wynosi prawie 150 kilometrów, pod Bukarasztem 75 kilometrów, a przeciętnie 45 do 60 kilometrów. Forty pod Adryanopolem ciągną się na linii, która obejmuje 35 kilometrów.

Konstantynopol, dzięki swemu położeniu na końcu długiego i stosunkowo wąskiego półwyspu, może być łatwo i dosyć tanim kosztem ufortyfikowany po stronie lądu. Forty mogą być tak daleko wysunięte, że miasto jest bezwarunkowo bezpieczne wobec bombardowania. Linie fortów Czataldża można uważać za pierścień obrony i część składową Konstantynopola jako twierdzy.

Linia Czataldża, zwana także Czekmedze, leży w odległości 40 kilometrów na zachód od stolicy i zamyka półwysp, który w tym miejscu ma 35 kilometrów szerokości. Linia ta ciągnie się od morza Marmara do morza Czarnego. Ale jezioro, czy raczej laguny Bejuk-Czekmedze na południu, tudzież jezioro Terkos-Göl na północy zacieśniają właściwie to miejsce do 25 kilometrów suchego lądu. Bagnista po części nizina Kara Su jest wybórnym środkiem obronnym.

Na tej linii znajduje się 27 fortów, położonych na wzgórzach, których pasma idą od północy ku południowi. Na punktach ważniejszych znajdują się w kilku liniach, równoległych forty ziemne o silnych profilach, szanice dla 300 do 400 ludzi, baterie dział rozmaitego kalibru i daty.

Główne punkty miały być zabudowane fortami stałymi, ale takich fortów jest zaledwie trzy. Liczne składy, drogi i linie telegraficzne znajdują się poza fortami, które mają połączenie telegraficzne z Konstantynopolem.

W tych fortach znajduje się około 200 dział ciężkich i średnich, głównie dział fortecznych Kruppa o kalibrze 12 i 15 centymetrów. Są także haubice i ciężkie moździerze. Artylerję można dowieźć z Konstantynopola, z nad Bosforu i Dardanelów.

Jeżeli będziemy linię Czataldża uważać za pierścień fortów, stanowiący część twierdzy Konstantynopola, to stolica turecka jako „noyau” nie ma żadnej prawie wartości. Starożytne mury i wieże z czasów bizantyjskich leżą w gruzach, a szanice połowe i reduty, pochodzące z r. 1877 i zbudowane w odległości 6 do 10 kilometrów od miasta, są przestarzałe i nie dają należytej obrony.

Oceniając wartość tych wszystkich fortów, należy stwierdzić, że sam Konstantynopol nie jest miejscem obronnym we właściwym tego słowa znaczeniu. Natomiast linia Czataldża, o ile będzie mieć dzielną załogę, może długo się trzymać.

Zebranie Resursy rzemieślniczej.

W niedzielę w lokalu Resursy rzemieślniczej nadzwyczajne ogólne zebranie członków Resursy rzemieślniczej wysłuchało sprawozdania z wystawy rzemieślniczo-przemysłowej.

O godz. 2 i pół po południu w obecności 186 osób, zagał zebranie p. Władysław Wagner, prezes Resursy, a zarazem dyrektor wystawy. Na przewodniczącego wybrano p. Karola Michalskiego, który na asesorów zaprosił pp. Władysława Pyłasińskiego, Czesława Szaniawskiego i adwokata Łopatkę, a na trzymającego pióro p. Wacława Sokolewicza.

Sprawozdanie wykazało 21,172 rb. 11 kop. zysku. Lecz wiele pozycji nie zostało jeszcze zamkniętych i rachunki nie uregulowane. Sprawozdanie kasowe wykazało wpływu 81,661 rb. 94 kop., wydatków 79,489 rb. 83 kop., gotówką zaś znajduje się 2,172 rb. 11 kop., do której to sumy należy z pozycji wydatków wliczyć 17,000 rb. ulokowanych w banku warszawskim. Pozostała suma zawarta jest również w rozmaitych pozycjach wydatków, jako lokaty. Cyfry powyższe wymownie świadczą o pomyślnych rezultatach wystawy.

Po dość długich naradach uchwalono, aby suma ta była ulokowana w banku, aż do następnego ogólnego zebrania, któremu zarząd Resursy ma przedstawić projekt użycia jej na zamierzoną budowę własnej nieruchomości dla Resursy.

Przed paru tygodniami otworzono kasę pożyczkowo-oszczędnościową pod nazwą „Towarzystwo pożyczkowo-oszczędnościowe rzemieślników chrześcijan”. Na organizacyjnym ogólnym zebraniu regulamin uzupełniono przepisem, że członkami kasy mogą być tylko członkowie Resursy.

Nie rozumiejąc, że tylko w ten sposób można było połączyć kasę z Resursą, niektórzy członkowie domagali się, aby nazwa była: kasa pożyczkowo-oszczędnościowa przy Resursie rzemieślniczej. Zdaniu temu zadość uczynić można, jeżeli na zmianę tę zgodzi się ministerium, na co potrzeba dużo czasu.

Wyjaśnienia tego nie uwzględniono, wskutek czego kasa będzie się rozwijać jako samodzielna instytucja. Jakoż nie można było stawiać warunku, aby bez wyjątku wszyscy członkowie Resursy byli członkami kasy, bez względu, czy dali udział lub nie i żeby na ogólnych zebraniach Resursy decydowali o losach kasy.

Niektórzy członkowie wystąpili z wnioskiem, aby członkom komitetu wystawy zwrócić część wydatków, jakie ponieśli w czasie trwania wystawy. Przeciwno takiemu zwrotowi znalazła się opozycja, która nie tylko nie zgadzała się na zwrot wydatków, ale przeciwko członkom komitetu występowała w ostrej formie. Wskutek czego cały komitet podał się do dymisji i opuścił część tego posiedzenia.

Po uspokojeniu umysłów, obelgi cofnięto.

przepraszono komitet i przyznano zwrot wydatków do wysokości 2,000 rb.

Pomimo to, komitet zgodził się zatrzymać mandaty tylko do ogólnego zebrania, które ma być zwołane za dwa tygodnie. (h)

Jubileusz historyka.

Znakomity i zasłużony historyk polski, Tadeusz Korzon, obchodził onegdaj w Warszawie 50-letni jubileusz swej działalności naukowej.

W lokalu Towarzystwa miłośników historii w starej stylowej kamienicy Baryczków na Starem Mieście zebrali się przedstawiciele świata naukowego i wszystkich sfer społecznych. Długi szereg przemówień rozpoczął prof. Władysław Smoleński, oddając hołd zasługom znakomitego historyka.

Henryk Sienkiewicz, nieobecny z powodu choroby, nadesłał list z wyrazami czci i hołdu dla jubilat.

W odpowiedzi na list i przemówienia, Korzon skreślił historię swego życia na tle niezmiernie ciężkich warunków, w jakich wypada uczoneму walczyć w Królestwie Polskiem. Ręk jednak — zakończył jubilat — nie należy opuszczać, ale wytrwać na bieżącym stanowisku.

Przebieg uroczystości jubileuszowej wywarł na obecnych silne wrażenie.

W rozmowie Korzon wyraził się, że przeżył najpiękniejszy dzień w swoim życiu.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Sławomira. Jutro Wszewłada.

TEATR POLSKI (Cegielniana nr. 65). Dziś „Cyganeria warszawska” Nowaczyńskiego. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Gra serc” Kiedrzyńskiego. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY A. Mielewskiego (Konstantynowska 16). Dziś „Król Lir”, tragedia Szekspira. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— „Mał o dwóch żonach”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

ZEBRANIE. Dziś posiedz. Sekcji literackiej przy Stow. naucz. chrz. (Konstantynowska 5) o godzinie 8 wieczorem.

— Jutro posiedz. Sekcji matematyczno-przyrodniczej przy Stow. naucz. chrz. (Konstantynowska 5) o godz. 8 wiecz.

CZYT. i BIBLIOTEKA TOW. KULTURY POLSK. czynna codziennie od godz. 6 do 9 wlec.; w niedziele i święta od godz. 3 do 6 po poł.

CZYTELNIA PISM TOW. „WIEDZA” (Piotrkowska 103) otwarta od godz. 6 po poł. do 10 wieczorem, a w niedziele i święta od godz. 10 r. do 10 wieczorem.

BIBLIOTEKA STEBELSKICH (Mikołajewska 59) otwarta codziennie od g. 6 — 8 wiecz.; w niedziele i święta od 1—3 po poł.

MUZEUM NAUKI i SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 po poł. do 10 wiecz. w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(a) Z przemysłu. Objawy ożywienia na rynku manufakturowym łódzkim były krótkotrwałe; pokładane nadzieje fabrykantów na sezon zimowy zawiodły. Trwający przeszło od lat dwóch zastój w gałęzi wytwórczości manufakturowej polskiego Manchesteru nie tak prędko zapewne przejdzie. Widocznie życie manufakturowe, raz wytracone ze swej koleji, nie może przyjść jakoś do równowagi.

Stan terażniejszy rynku przemysłowego jest ospały, tranzakcyj prawie niema żadnych. Popyt na towary wełniane i bawełniane ustał zupełnie. Wyjątek pod tym względem stanowią tylko wyroby półwełniane, nabywane po cenach bardzo niskich.

Tymczasem ciągle nadchodzą wiadomości o bankructwach z różnych miejscowości Cesarstwa.

W ostatnich czasach napływała z Rosyi taka ilość protestowanych weksli, że banki łódzkie zaczęły robić wielkie trudności przy dyskontowaniu.

Tymczasem według relacji komwojażerów,

odbywających podróże po moskiewskim i petersburskim okręgu, nadchodzący sezon, jak się zdaje, będzie dosyć ożywiony. Od wojażerów, przebywających w bardziej oddalonych guberniach, dotychczas nie otrzymano żadnych wiadomości i nie można ich spodziewać się wcześniej, niż za dwa tygodnie.

(a) Zawieszenie wypłat. Według „Kommersanta” zawiesiły wypłaty:

Firma manufakturowa „N. I. Nasiedkiny” w Serednie, gubernii kostromskiej.

Pasywa firmy, egzystującej od lat 20, wynoszą 700 tys. rubli.

— Firma „Dubowicz” w Moskwie. Pasywa sięgają sumy 150 tys. rubli.

— Dom handlowy „N. Dieduchin i synowie” w Sarafulu. Pasywa wynoszą 500 tys. rb. wreszcie firma „P. Wejsleb” w Wasiljewie z pasywami na 60 tys. rb.

(a) Kasy chorych przy fabrykach w Łodzi. Dowiadujemy się, że od stycznia 1913 r. w Łodzi rozpoczną swoją działalność specjalne kasy chorych dla robotników fabrycznych z inicjatywy rządu. Obecnie projekt opracowywany jest przez inspekcje fabryczne.

W listopadzie r. b. w zakładach pułkowskich w Petersburgu będzie założona kasa chorych, jako wzór dla kas chorych, organizujących się w całym Państwie Rosyjskiem.

W Łodzi, jako wielkim centrum przemysłem, organizacja tych kas przewidziana jest w sposób następujący: w fabrykach mechanicznych, zatrudniających nie mniej niż 20-tu robotników, oraz nie poruszanych siłą mechaniczną — zatrudniających niemniej niż 30-tu robotników powinny być organizowane kasy chorych.

Większe fabryki tworzą według wskazówek inspektora fabrycznego samodzielne kasy chorych, pozostałe zaś mogą łączyć się w jedną, t. j. kilka fabryk może urządzić jedną wspólną kasę.

Fundusze kas tworzyć się będą z odliczeń od 1 do 3 procent (maximum) od tygodniowego zarobku robotnika oraz z wpłat przez fabrykantów w stosunku 2/3 tego, co wnosi robotnik.

Do kas chorych należą i kobiety-robotnice.

W razie brzemienności, robotnica na 2 tygodnie do chwili zostania matką zostaje zwolniona od pracy na sześć tygodni, w ciągu których kasa chorych płaci jej zapomogę.

W razie choroby robotnika lub robotnicy kasa wypłaca zapomogę w ciągu określonego czasu bez żadnych trudności ze strony administracji fabrycznej.

Kasy chorych będą pod kontrolą miejscowych inspektorów fabrycznych i pod ich kierunkiem.

Równocześnie rozpocznie swą działalność przedsiębiorstwo ubezpieczeniowe, zaprojektowane przez rząd dla robotników i robotnic fabrycznych pod protektoratem centralnego zarządu w Petersburgu.

(e) O składki szkolne. W swoim czasie donosiliśmy, że kilka Towarzystw akcyjnych łódzkich zaprotestowało przeciw obciążeniu ich składką szkolną na utrzymanie szkół miejskich początkowych. Protesty tych towarzystw pozostawione zostały przez rząd gubernialny piotrkowski bez skutku i w drodze apelacji od tej decyzji niektóre z nich przesłane zostały dla rozstrzygnięcia do Senatu Rządzącego.

Obecnie Senat nadesłał Ukaz w sprawie apelacji Tow. akc. I. K. Poznańskiego, domagającego się zupełnego zwolnienia go od opłacania składki szkolnej za rok 1911. W Ukazie swym Senat wyjaśnia, że 1) na mocy § 19 postanowienia b. komisji edukacyjnej z dnia 12 stycznia 1808 r. w płaceniu składki na utrzymanie miejskich szkół początkowych biorą udział wszyscy obywatele i mieszkańcy, trudniący się handlem i rzemiosłem, lub właściciele kawałków ziemi i 2) że w myśl rzeczzonego § 19 i zgodnie z wyjaśnieniem Senatu Rządzącego (decyzja z dnia 16-go listopada 1904 r. w sprawie akc. Tow. M. Silbersteina i in.) do udziału w płaceniu składki szkolnej winni być pociągani wszyscy obywatele-właściciele zakładów przemysłowych, do liczby których zalicza się i Towarzystwo akcyjne I. K. Poznańskiego. Wobec tego Senat Rządzący, uznając skargę za pozbawioną podstawy prawnej, postanowił skargę pozostawić bez skutku.

(a) Z Towarzystw Pożyczkowych. Zarząd 4 ch Towarzystw pożyczkowo-oszczędnościowych zwrócił się do piotrkowskiej komisji gubernialnej do spraw drobnego kredytu z prośbą o powiększenie wysokości pożyczek niezabezpieczonych gwarancją — z 300 do 600 rubli. Prośba motywowana jest tem, że 300 rublowy kredyt dla drobnych przemysłowców i rzemieślników nie może przyczynić się do podtrzymania ich egzystencji.

(h) Węgiel drożeje. Cena tak ważnego produktu jak węgiel, z dniem każdym idzie w górę. Składnicy każą płacić po 1 rub. 45 kop. za korzec węgla z dostawą do domów, a w sprzedaży drobnej cena dochodzi do 1 rub. 80 kop. za korzec bez dostawy.

Sprzedawcy tłomaczą podrożenie węgla brakiem jego narynku łódzkim i cenami, jakie każą płacić sobie kapalnie węgla.

(e) Przyjazd władz prokuratorskich. Wczoraj o g. 5 po poł. przybyli do Łodzi w sprawach słuźbowych podprokurator warszawskiego sądu okręgowego p. Jewdokimow i sędzia śledczy do spraw szczególnej wagi p. Orłow.

(e) Otwarcie ulic. Otwarte zostały dla ruchu kołowego nowozabrukowane ulice Wierzbowa i część Południowej.

(e) Z targu. Dziś, pomimo niepogody, targ na Rynku Zielonym był znacznie ożywiony z powodu zakupów na zimę kapusty. Cena kapusty, której dostarczono bardzo dużo, była niezwykle niska, płacono bowiem po 45 — 50 kop., za kopę średnich główek.

(x) Aby handel szedł. Donoszą nam, że jedno z pism żargonowych otrzymało znaczną łapówkę za popieranie upatrzonogo rabina; to samo mówią w mieście o jednym z pism polskich, które również otrzymało w innej kwęsty łapówkę.

A co, czy nie piękna prasa!

Handluje przekonaniem, jak perkalkiem lub bojką...

Handel, handel, handel!

(e) O gazety w cukierniach. Codziennie po wyjściu dzienników miejscowych w cukierniach, cieszących się powodzeniem, rozgrywają się różne sceny irytacji wśród gości, nie mogących doczekać się gazety.

Naraz żąda której gazety 5 — 6 gości, tymczasem cukiernia abonuje za ledwie jeden egzemplarz, a niektórzy goście mają zwyczaj czytać go od początku do końca. Zdarzają się nawet wypadki, że gdy gościowi podoba się jaki artykuł, zabiera z sobą gazetę do domu.

Czyby dla wygody gości cukiernie więcej uczęszczane nie zechciały abonować przynajmniej po dwa egzemplarze gazet poczynniejszych?

(x) Raut. Członkowie chóru tow. muz. im. Chopina urządzają w dniu 9 b. m. w sali Stow. Handlowców (Spacerowa 21) raut, połączony z tańcami. Szczegóły programu podane zostaną w najbliższych dniach.

(h) Sprawa dentyków. W Moskwie rozpoczyna się dzisiaj rozpatrywanie w trzecim terminie sprawy dentyków, a pomiędzy nimi i kilku łódzkich, która w swoim czasie była bardzo głośną.

Na ławie oskarżonych zasiądzie 500 osób w pięciu grupach. Do grupy pierwszej należą osoby urzędowe, doktorzy smoleńskiego urzędu lekarskiego przy rządzie gubernialnym, urzędnicy i kanceliści. W drugiej grupie lekarze-dentyści i dentyści, którzy nielegalnie przywłaszczyli sobie te tytuły. Do 3, 4 i 5 grupy należą wszystkie osoby, które otrzymały fałszywe świadectwa dentyckie. Świadców wezwano przeszło 300 osób. Sprawa potrwa conajmniej miesiąc.

(h) Macoch w szpitalu. Jak donoszą z Piotrkowa, Damazy Macoch rozchorował się do tego stopnia, że musiano go pomieścić w szpitalu więziennym.

(a) Plany zatwierdzone. Wydział techniczny rządu gubernialnego piotrkowskiego zatwierdził plany na budowę następujące: Franciszka Kindermana na wybudowanie specjalnego pomieszczenia dwupiętrowego na istniejącym już gmachu dla urządzenia rezerwoaru, przy ulicy Łąkowej 792; Pinkusa Wolberga na trzypiętrową oficynę mieszkalną, przy ulicy Zielonej 47; Moszka Wie-

nera na pomieszczenie dla maszyn fabrycznych oraz domu murowanego mieszkalnego, przy ul. Cegielnianej 96—98—100.

(c) Z lecznicy zwierząt. W istniejącej w Łodzi lecznicy zwierząt Warikowa i Kwaśniewskiego w ciągu roku ubiegłego leczono 3994 konie, 6 krów i 955 psów i innych zwierząt.

(a) Echo walki z handytami. Przez dzień wczorajszy sędzia śledczy Czansow w obecności towarzyszy prokuratora Korszun-Osmołowskiego i Rubcowa badał rannego ciężko bandytę Józefa Piątka.

Piątek przyznał się do 28 różnych przestępstw.

Wyjaśnił on, że owi trzej młodzi ludzie, których aresztowano przy wyjściu z mieszkania Antoniego Gonerskiego, — przybyli umyślnie, aby zaciągnąć się do zorganizowanej przez Piątka partyi rewolucjonistów mścicieli.

Józef Piątek, którego stan zdrowia początkowo zdradzał polepszenie, zmarł dzisiaj o godzinie 7-ej rano.

(x) Do rozbicia szajki, zwiącej się „rewolucyoniści mściciele” i aresztowania herszta ich przyczynił się prawdopodobnie list Józefa Piątka do redakcji „Górnoszłazaka”!

W liście tym Piątek oświadcza, że człowiek, aresztowany w okolicy Częstochowy pod zarzutem udziału w napadzie na bank Koehlera i Janiszewskiego w Katowicach, jest niewinien w tej sprawie, gdyż napad uskutečnił właśnie on, Józef Piątek. Dodaje, iż przyglądał mu się (Piątkowi) księgarz Szabik, idąc prawie obok niego ulicą i nawet wprost wypowiedział przed nieznanym sobie człowiekiem, a rzeczywiście członkiem bandy, że poznaje sprawcę napadu, którego też wskazał. Wreszcie nadmieniał, że on sam jest założycielem „grupy mścicieli rewolucjonistów”, z których żaden się nie dał pojąć żywcem.

Ten list z podpisem: „Sep Mściciel Józef Piątek” i datą: „Łódź, 25 października 1912 r.” ogłosił drukiem „Górnoszłazak” i prawdopodobnie treść listu nie pozostała tajemnicą dla policji łódzkiej.

(h) O zebrańnię. Sędzia pokoju IV rewiru miasta Łodzi, po rozpatrzeniu sprawy 22-letniej Heleny Tworzywczak, mieszkanki wsi Ulejów pow. tureckiego, oskarżonej o zebrańnię na ulicy, skazał ją na miesiąc więzienia. Po ogłoszeniu wyroku T. oświadczyła sędziemu, że będzie apelowała przeciwko wyrokowi. Wtedy sędzia zażądał od T. kancyi w sumie 25 rb. Ponieważ T. sumy tej zapłacić nie mogła, złożył ją za nią jeden z publiczności, znajdujący się na sali posiedzeń.

(a) Napad. Na powracającego z rzeźni bałuckiej do domu majstra rzeźniczego Mitzę, napadło onegdaj na rogu Łąglewnickiej i Koszykowej kilku uzbrojonych w rewolwery i noże bandytów, którzy zażądali wydania pieniędzy. Jedni zatrzymali konia, drudzy zaś wyciągnęli Mitzę z bryczki, zadali mu kilka ran nożem a następnie zrabowali 85 rb. Na krzyk napadniętego nadszli znajdujący się w pobliżu rzeźnicy. Bandyci, widząc ścigających, dali kilka strzałów rewolwerowych i zniknęli w ciemnościach.

(e) Nowe apteki. Do piotrkowskiego rządu gubernialnego wpłynęły podania o otwarcie nowych aptek: w Moszczenicy przy fabryce Endera, w Rogowie i w Przystani.

(e) Z Bełchatowa. Zastój w przemyśle tkackim w Bełchatowie wzrasta z każdym dniem coraz więcej i bieda poczyna zaglądać po chat rodzin tkaczy.

Zastój ten tem więcej jest przerażający, że zbliża się zima.

Zaprowadzone połączenie telefoniczne z Łodzią i Piotrkowem jest o tyle korzystniejsze, że stało się dostępnym jedynie dla fabrykantów i ludzi zamożnych. Jest jednak nadzieja, że z czasem taksa za rozmowę zostanie obniżona i mniej zamożni będą również mogli korzystać z telefonów.

(a) Z ruchu budowlanego. Piotrkowski rząd gubernialny zatwierdził plany na budowę następujące: Adolfa Grünwalda na 2-piętrową oficynę i komórki w Rudzie Pablanickiej i Wincentego Wieczorka na budowę lokalu na sale.

(a) Znaczną kradzież. Do zamieszkałego w Ozorkowie poddanego brazylijskiego, Andrzeja Albina, dostali się pozostający pod dozorem policji Maksymilian Szyncler i skradł różne rzeczy wartości 2,200 rb. i z łupem tym zbiegł.

(a) Kradzieże w okolicy. W tych dniach we

wsi Dietrzyńki, niewiadomi złoczyńcy uprowadzili 3 konie, z których dwa należały do właścianina Stanisława Panka, a jeden do Antoniego Srody. Wartość skradzionych koni przewyższa sumę 350 rb.

S Z T U K A.

(x) Teatr polski (Cegielniana 63). Z kancelaryi teatralnej komunikują nam.

Dzisiaj po cenach znizowanych najwięcej kasowa sztuka w bieżącym sezonie „Cyganeria warszawska”.

Jutro „Gra serc” — Stefana Kiedrzyńskiego po cenach zwyczajnych.

Próby z czwartkowej premiery dobiegają końca. „Madame Mouton”, sztuka jaka pod względem humoru, dowcipu nie ma równej w literaturze wszechświatowej, otrzymała świetną oprawę tak pod względem pierwszorzędnej obsady ról, jak i wystawy.

Tytułową rolę wykona p. Jadwiga Czechowska.

Zamówienia na premierę tej wielce interesującej sztuki licznie napływają do kasy teatru. Sztukę reżyseruje p. Orliński.

W sobotę dyrekcyja występuje również z głośną nowością, którą będzie wyborna komedia Gabryela Dregely'ego p. t. „Dobrze skrojony frak”.

Sztukę tę wystawia dyrekcyja na rzecz I-ej ochronki. Reżyseryja spoczywa w rękach p. Bednarczyka.

(x) Teatr popularny. Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dzisiaj po raz trzeci wspaniała tragedia w 5 aktach Szekspira „Król Lir”.

Jutro w środę, arcywesoła komedia z francuskiego „Mał o dwóch żonach”.

We czwartek arcydzieło Mickiewicza w 4-ch częściach „Dziady”.

W próbach wielki wodewil ze śpiewami i tańcami w 4 aktach p. t. „Pan majstrowa”.

Sztuka ta zdobyła sobie olbrzymie powodzenie na wszystkich scenach dzięki swej arcyzabawnej treści i śpiewom; ilustruje ją muzyka melodyjna i piękna.

(x) Koncert. Zapowiedziany koncert przez panią doktorową Lianę Zawadzką, który, z powodu urozmaiconego programu, obudził żywe zainteresowanie w sferach naszej inteligencji, odbędzie się dnia 11 b. m. w sali Koncertowej przy ul. Dzielnej № 18.

Z WARSZAWY.

* Przejazdy.

Książę Henryk pruski z małżonką ks. Ireną wczoraj wieczorem z Moskwy przez Brześć, Łuków, Dęblin pociągiem nadzwyczajnym udali się do Spawy.

— Jak donosi „Warsz. dzienn.” onegdaj o godz. 5 m. 13 po poł. prezes rady ministrów, sekretarz stanu Kokowcew, wyjechał z Warszawy do Petersburga.

— Jak donosi „Warsz. dzienn.” wczoraj w południe przybył do Warszawy minister wojny, generał jazdy Suchomlinow i o g. 2 m. 45 wyjechał z dworca kowelskiego do Spawy.

* Zamknięcie czasopisma.

Otrzymałszy zeszyt 11 — 12 „Wychodźcy Polskiego” za wzesień—październik i wyczytaliśmy w nim wiadomość niewesołą, że Towarzystwo opieki nad wychodźcami wstrzymało nadal zasiłek, udzielany powyższemu czasopismu, jako swemu organowi, gdyż zbyt szczupłe fundusze nie wystarczają. Skutkiem tego „Wychodźca Polski,” liczący wszystkiego 100 (wyraźnie: stu) przedpłaćcieli, przestanie wychodzić.

Jeszcze jeden smutny szczegół. Do biura Towarzystwa opieki nad wychodźcami zgłasza się mnóstwo osób, którym Biuro udziela wiadomości szczegółowych, dotyczących wychodźstwa, lecz następnie osoby te nie korzystają z pośrednictwa biura przy nabywaniu kart okretowych i t. d., tylko udają się pod opiekę rozmaitych agentów emigracyjnych.

Częściowym powodem tego jest, że Towarzystwo nie zakłada swoich agentur, brzydząc się używaniem takich „łapaczy” — co przynajmniej

samo w swoim już dziś wygasłym organie, oraz że wymaga ono paszportów wychodźczych, podczas gdy agenci podejmują się przeprowadzać przez granicę bez paszportu.

Lecz zdaje się, że jest i drugi powód: brak zaufania do wszelkich „biur” i do „urzędników.”

Ten brak zaufania „Biuro wychodźcze” powinno zważyć — przynajmniej co do siebie.

Z dzielnic polskich.

Z KRAKOWA. Bankructwo. Firma Abraham Margulies, hurtowy skład sukna przy ulicy Dietłowskiej w Krakowie, zawiesiła wypłaty. Pasywa wynoszą przeszło milion koron (około 400,000 rb.).

Obawa klęski. Według wiadomości „Słowa polskiego”, Galicyę dotknęła klęska, jakiej najstarsi ludzie nie pamiętają. Z powodu deszczów, które padały prawie bez przerwy przez kilka tygodni i nagłego nadejścia mrozów (we wschodniej Galicyi mróz dochodzi do 14°) nie zebrano nigdzie prawie drugiego siana, koniczyny, hreczki, bobu, prosa, maki, grochu. Buraki i kartofle po większej części wymarziły. Wskutek braku paszy, krowy dają o połowę mniej mleka. Drożyzna rośnie z każdą godziną, grożąc nędzą i głodem. Cały trud i koszty, aby podnieść hodowlę bydła w kraju, pójdą na marne. Naturalnie, położenie wyzyskują spekulanci i rzeźnicy.

— Zjazd narodowej demokracji. Wczoraj odbył się nadzwyczajny zjazd stronnictwa demokratyczno-narodowego i chrześcijańsko ludowego przy udziale około 500 delegatów. Po omówieniu sprawy reformy wyborczej uchwalono zażądać, celem jej załatwienia, jak najrychlejszego zwołania Sejmu, poczem delegacyja zjazdu udała się do marszałka Gołuchowskiego, a zażądania zjazdu przedstawił p. Zamorski. Marszałek odpowiedział, że pragnie zwołania Sejmu takiego, któryby był zdolnym do pracy, i że stronnictwa prowadzą rokowania, które może doprowadzą do zgody.

W dalszym ciągu obrad zajmowano się sprawą nauczycieli, obecną sytuacją polityczną i stosunkiem Polaków do niej. W końcu wyrażono postulat nar. demokratycznym i zarządowi stronnictwa zaufanie.

TELEGRAMY.

PETERSBURG, 4 listopada. (P.) (Urzędowo). Biuletyn o stanie zdrowia Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzowicy Następcy Tronu z dnia 4 listopada:

„Godz. 7 wieczór. Jego Cesarska Wysokość Cesarzowica Następcza Tronu przez cały dzień był dzielny i wesoly. Rumieńce na twarzy stopniowo powracają. Ciężota rano wynosiła 36,8, w południe—36,8, wieczorem—37; puls rano 112, w południe—112, wieczorem—116. Podpisali: lejb-pediatra Rauchfus, lejb-medyk Ew. Botkin, honorowy lejb-medyk S. Ostrogorski.”

KONSTANTYNOPOL, 4-go listopada. (P.) Ogłoszono następujący komunikat urzędowy: „Wojna nie może być prowadzona z powodzeniem jednocześnie na wszystkich frontach. Narodowość, która zdecydowała się na wojnę, musi odważnie znosić jej następstwa.

Nie należy zapominać zasady, że nie można nigdy okazywać nadmiernej radości na wiadomość o powodzeniach, ani też upadać na duchu w razie niepowodzenia.”

ATENY, 4 listopada. (P.) Wczoraj w Janicy, w wilajecie salonickim, bitwa rozpoczęta o g. 6 rano, skończyła się o godz. 10 wieczorem.

Nieprzyjaciół obwarował się w mieście, lecz został rozbity i cofnął się, ścigany przez greków, którzy zajęli Janicę.

BIAŁOGROD, 4 listopada. (P.) W Iskibie i wawozie kaoczaniczym turcy pozostawili mnóstwo amunicji. Wawóz kaoczaniczy wprost został amunicyjną zatarasowany.

W bitwach pod Kratowem turcy doznali zupełnej klęski i uciekając w popłochu pozostawili mnóstwo amunicji, 120 armat, 20 jaszczyków i t. d.

Na Owczem Polu turcy pozostawili taką masę materiałów wojennych, że dotychczas nie udało się ich pozabierać.

Wyjaśniło się, że turcy zamierzali na Owczem Polu wydać walną bitwę, ale klęska kumawska plan ten zniweczyła.

BIAŁOGROD 4 listopada. (P.) Do dnia mobilizacji skarb państwa posiadał na potrzeby wojenne 125 milionów denarów; dotychczas wydatkowano 17 milionów.

WIEN, 4 listopada. (P.) Pierwsza dywizja eskadry w składzie trzech okrętów liniowych, opancerzonego krzyżowca i dwóch kontr-torpedowców wkrótce udaje się na wody lewantyńskie celem obrony poddanych austro-węgierskich.

WIEN, 4 listopada. (P.) Z powodu zbliżającego się otwarcia sesji delegacji cesarz Franciszek Józef wyjechał do Budapesztu.

MALTA, 4 listopada. (P.) Trzecia eskadra angielska otrzymała rozkaz przybycia tu w dn. 7 listopada r. b.

URGA, 4 listopada. (P.) Rząd mongolski otrzymał wiadomości o pochodzie sześciotysięcznego oddziału wojska wszelkiego rodzaju broni z Chu-Czenu na Kabdo. Wysyłkę wojsk przez rząd republikański objaśniają zamiarem przywrócenia rządów chińskich w Kabdo.

WIEN, 4 listopada. „Fremdenblatt“ donosi, że wątpliwość w prawdziwość zdobycia Prizrendu przez serbów, ponieważ ani liczba ofiar ani względy wojskowe nie przemawiają za tem, aby serbowie mogli tak szybko się posuwać. Wypowiada pod adresem Serbii ostrzeżenie, aby w swych zapędach wojennych nie posuwała się za daleko, albowiem Austro-Węgry na to się zgodzić nie mogą.

„Morgenblatt“ pisze, że stosunki pomiędzy Austrią a Serbią znacznie się pogorszyły, ponieważ Serbia zaczyna objawiać zamiar utowrania sobie drogi do morza Egejskiego. Austria na to jednak pod żadnym warunkiem nie może się zgodzić.

KONSTANTYNOPOL 4 listopada (wł.) Wojska tureckie, które opuściły Rodosto, ciągną w stronę St. Siefano.

WIEN, 4 listopada (wł.) Z Konstantynopola donoszą: Sultán dowiedział się dopiero z ust ambasadora angielskiego o klęskach armii tureckiej i o rzeczywistej grozie położenia. Wobec tego rozkazał natychmiast żądać interwencji ze strony mocarstw.

Położenie w Konstantynopolu coraz groźniejsze wobec rozjątrzenia umysłów na wieści o coraz nowych klęskach.

Obawa rzezi chrześcijan trwa dotychczas. **KONSTANTYNOPOL**, 4 listopada (wł.) We wczorajszej bitwie między Czorlu a Czataldzą turcy stracili 20 tys. poległych.

Bułgarzy pobili na głowę wojska tureckie, uciekające ku Konstantynopolowi.

Bitwa u wejścia do portów była nadzwyczaj krwawa, turcy walczyli z rozpaczą, bułgarzy nacierali z furją piekielną.

W Konstantynopolu ruch zamark; świątynie muzułmańskie przepelnione są modlącymi się; ludność chrześcijańska w całej stolicy nie wychodzi z domów; pozapuszczano żaluzje okienne, pozabezpieczano bramy.

BIAŁOGROD, 4 listopada (wł.) Oddziały czołowe pierwszej armii, maszerującej pod Saloniki, wkroczyły do Demirkapa i Grofegli. Wojska serbskie mają się połączyć z greckimi w dolinie salonickiej. Grecy są już pod Jenidżewardarem.

SOFIA, 4 listopada (wł.) Wczoraj otrzymano tu wiadomość, że Adrianopol kapitulował, a cała załoga tej twierdzy ma być odesłana do Filippopola.

Jak się okazało, wiadomość powstała skutkiem tego, że ukazali się pod zdobytym przez bułgarów fortem Marasz, parlamentarzy, którzy w istocie traktowali o kapitulacji, żądając wszelako, aby załoga mogła wyjść z bronią w rękę i połączyć się z główną armią turecką.

Oczywiście sztab bułgarski odpowiedział odmownie.

Spodziewają się przecie, że kapitulacja musi nastąpić, gdyż twierdza adryanopolska nie jest zaopatrzona dostatecznie ani w żywność ani w amunicję.

LONDYN, 4 listopada (wł.) Propozycja Poincarego brzmi:

„Uznanie politycznych i administracyjnych

zmian w prowincjach, zajętych przez wojska państw bałkańskich, zachowanie zwierzchności sultana w Konstantynopolu i przyległych prowincjach i zwołanie konferencji europejskiej z udziałem państw bałkańskich.

CETYNIA, 4 listopada. (wł.) W porcie czarnogórskim Antivari nastąpił wybuch w magazynie prochu. Katastrofa połączona była ze znacznymi stratami w ludziach.

WIEN, 4 listopada. (wł.) „Fremdenblatt“ donosi, że w środę cesarz Franciszek Józef wygłosił mowę przy otwarciu delegacji. Mowy tej, która poświęcona będzie sytuacji politycznej monarchii, oczekują z wielkiem zaciekawieniem.

LUBLIN, 4 listopada. (wł.) „Kuryer“ lubelski skazany został w drodze administracyjnej na 200 rb. grzywny za odezwę wyborczą.

GDANSK, 4 listopada (wł.) Dziś w Swieczu rozpoczęła specjalna komisja, złożona z 10 urzędników pruskich, szacunek wywłaszczonego majątku Lipienek pod Pelplinem. Dotychczas oszacowano grunty. Jutro rozpocznie się szacunek inwentarza. W czwartek obliczanie zostanie ukończone i wartość w sumie ogólnej protokularynie ustanowiona.

GNIEZNO, 4 października (wł.) Na tutejszem zebraniu prezesów stowarzyszeń polskich uchwalono z powodu wywłaszczenia nie urządzić w tym roku zabaw publicznych.

SOFIA, 4 listopada (wł.) Tutejsze koła wojskowe uważają wojnę obecnie za rozstrzygniętą na korzyść państw bałkańskich.

WIEN, 4 listopada (wł.) Sprawozdawca wojskowy do tutejszej „Reichspost“ charakteryzuje położenie obecne w następujący sposób: kampanię uważać należy, że stanowiska strategicznego, za skończoną. Wobec chwiejności ze strony mocarstw, Bułgaria, a z nią wszystkie inne królestwa bałkańskie, chcą pertraktować wprost z Turcją.

Z innych źródeł donoszą: Sprawa powinna być czysta, a układy bezpośrednie. Cała Bułgaria żąda tego i ożywiona jest myślą, aby z bohaterkich wysiłków i obfitych ofiar krwi wyciągnąć korzyść dla swej ojczyzny. Z tem usposobieniem bułgarów liczyć się należy.

KONSTANTYNOPOL, 4 listopada. Komunikat urzędowy, przyznający się do wielkiej klęski wojsk tureckich, wywołał wśród ludności plorujące wrażenie.

W dniu dzisiejszym do wielkiego wezryra udała się deputacja kupców mahometańskich i oświadczyła gotowość do jaknajwiększych ofiar, byleby tylko wojna dalej była prowadzona. Wyraziła ona obawę, że w przeciwnym razie wybuchnie niezawodnie rzeź chrześcijan. Wielki wezyr odpowiedział deputacji, że przyczyną kroku rządu były olbrzymie straty, dochodzące do 40 tysięcy poległych. Turcja jednak walczyć będzie do ostatniej chwili.

NOWY-JORK 4 listopada. Z Potalumy donoszą, że zapalił się tam samojazd na ulicy. Dokoła samojazdu zebrał się tłum, gdy nagle nastąpił gwałtowny wybuch, którego następstwem było, że 40 osób ciężko zostało rannych, w tej liczbie burmistrz miasta.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 5 listopada. (wł.) Wczoraj wieczorem wręczył ambasador turecki prośbę o skłonienie państw bałkańskich do zawieszenia broni; prośbę tę zostawili Niemcy narazie bez odpowiedzi, oczekując na decyzję innych mocarstw.

Sofia, 5 listopada. (wł.) Dopiero teraz nadchodzą spóźnione autentyczne wiadomości o walkach na wschodnim terenie wojny w dniach 1 i 2 listopada, które rozstrzygnęły o zwycięstwach bułgarów.

Bułgarzy dotarli aż do Czorlu, gdzie było skoncentrowane do 50 tysięcy Turków i zadali im zupełną klęskę, równocześnie usiłowali turcy zaatakować lewe skrzydło bułgarskie pod Bunar-Hissar, zostali jednak odparci i uciekli w panicznym popłochu; 5 oficerów i 1300 żołnierzy tureckich dostało się do niewoli.

W Lile-Burgas wpadła w ręce bułharów niezliczona ilość broni i amunicji.

Sofia, 5 listopada (wł.) Wojska bułgarskie

oblegające Adrianopol, prowadzą dalej energiczną akcję, aby zmusić twierdzą do poddania się. Wczoraj usiłowali turcy zaatakować niespodzianie wieś Urner i odebrać ją bułgarom, zostali jednak z wielkimi stratami odparci, poczem rozpoczęli bułgarzy ze wszystkich punktów gwałtowne ostrzeliwanie fortecy z dział.

Poznań. Polak, Jankowski, kupił majątek 600 morgów, Lindenwerk, w powiecie Czarnkowskim od Niemca, Rejnera, za 255 tysięcy marek.

Paryż. Turcja zwróciła się do Francji z prośbą, o skłonienie państw bałkańskich do zaniechania dalszych kroków wojennych i zawieszenia broni. Poincare odrzucił prośbę, motywując tem, że żadne mocarstwo nie może zmusić państw bałkańskich do zawieszenia broni, którym Turcja nie daje żadnych pozytywnych ustaw, wobec czego zawieszenie broni służyłoby tylko do skoncentrowania rozproszonych wojsk tureckich.

Sofia, 5 listopada. (wł.) Wczoraj wieczorem przybyły pod Adrianopol wojska serbskie pod dowództwem gen. Czekanowicza z ciężkimi działami oblężniczymi, spotkane zostały entuzjastycznie przez bułgarów; dziś mają one wziąć udział w ataku na Adrianopol.

Wczoraj, jak duża część prasy europejskiej, otrzymaliśmy wiadomość o poddaniu się Adrianopola, okazuje się jednak z dzisiejszych depesz, że twierdza ta jeszcze nie wzięta. (Przyp. Red.)

Paryż, 5 listopada. (wł.) Dzisiejsze dzienniki określają sytuację, jako b. poważną, wobec tego, że Austria, przez odrzucenie formuły Poincarego, dała wyraźnie do zrozumienia, że nie rezygnuje ze swoich pretensyj do Bałkanów. To stanowisko zajęła Austria po dokładnem porozumieniu się z Niemcami i Włochami, więc stanowiskiem trójprzymierza. Francja wobec trójporozumienia czuje się zwolnioną z wszelkich zobowiązań.

Poznań, 5 listopada. (wł.) Dziś rozpoczęły się wybory klasy inteligentnej do tutejszej rady miejskiej. Niemcy rozwijają nader energiczną agtacyę, aby nie dopuścić do zwycięstwa Polaków, zwłaszcza w najbardziej niepewnych okręgach III i VII.

Ślub. Dzisiaj o godz. 10½ rano w kościele św. Krzyża ksiądz Wyrzykowski pobłogosławił związek małżeński, zawarty pomiędzy panną Jądwigą Kunert a p. Władysławem Głowienkowskim, towarzyszem sztuki drukarskiej i członkiem tłoczni „Rozwoju“.

Młodej parze na tej drodze zasyłamy jak najserdeczniejsze życzenia!

GIELDA WARSZAWSKA

(Sprawozdanie telegraficzne—godzina 1, dnia 5/11 1912 roku.)

	Zad.	Tran.	Zad.	Tran.
Czeki na Berlin	98.75	—	B-ku Dysk. Warsz.	480
4% Renta	93.00	—	Banku H. m. Warsz.	493
5% Pożyczka z 1906	—	—	—	485
5% Pożyczka z 1908	—	—	—	120
Przemjówka 1-iej em.	454	—	Akc. Lipowy	168.50
— 2-iej	553	—	Putilowskie	128.50
Szlacheckie	805	—	Rudzki i S-ka	350
4% Listy Ziemskie	87.55	87.40	Starachowickie	287.50
5% Listy Warsz.	91.85	91.40	Akcyje Zyrard. zakł.	—
4% L. Łódz.	88.50	88.15	5% L. m. Piotrkowa	—
5% L. Łódz. "7 s.	—	—	4% Oblig. Warsz.	—
4% L. Łódz. s.	—	—	4% L. Częstochowy	—
Bank H. Łodzi n. ak.	—	—	Bank Państwa	—
			Rudzki i S-ka n. ak.	—
			B-ku H. Warsz. n. ak.	—

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE
Stacji centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr sprawdzony w 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i prędk. wiatru (metrów na sekundę)	U w a g i
4/XI 1 popoł.	788.0	+ 2.0	86	Pn Z	Z dnia 42XI Temperatura max. + 20C., min. 2.3
4/XI 3 wiecz.	748.0	1.4	74	Pd W	Opadu 5.2 mm
5/XI 7 rano	740.8	1.0	94	Pn Z 1	

Wzrost Nadziei

człowiek kl. II Szkoły Handlowej Kupiectwa Łódzkiego opatrzony sw. sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł dnia 4-go listopada 1912 roku przeżywszy lat 17.

Wyprowadzenie zwłok ze szpitala Czerwonego Krzyża do kościoła św. Józefa nastąpi w środę 6-go b. m. o godz. 9-ej rano, a po odprawieniu żałobnego nabożeństwa, przeniesienie na Stary cmentarz katolicki, na które zaprasza krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych, pozostała w smutku
RODZINA.

Teatr Polski

W piątek, dnia 8-go listopada 1912 r.

po cenach popularnych „Gra serc” sztuka w 3-ach aktach Kiedrzyńskiego.

Cegielniana 63.

Bilety wcześniej nabywać można w cukierni W-go Komora, Dzielna róg wschodniej, codziennie od 10-ej rano do 1-ej po południu i od 4 do 8-ej wieczorem, a w dzień przedstawienia od g. 5 w kasie teatru 4202

Podziękowanie.

Niniejszem składamy podziękowanie Pani Świętowskiej (Średnia 55) za lekarstwo na porost włosów, nadzwyczaj skuteczne.

J. Łapińska
Radwańska № 55. 4196

Ruprecht
Fabryka Johna.

Ogólnie znany z dobrego kroju i starannego wykończenia zakład krawiecki

J. Kozłowski

przeniesiony został z Benedykta, na ul. Mikołajewska № 22 parter.

Na zamówienia garnitur marynarkowy z dobrego materiału zimowego od Rb. 28. 2532

Dla starszych:

1) „Do krawawej noocy...” powieść osnuta na tle ostatniej rewolucji serbskiej, w 5-u tomach z ilustracjami 2,50 kop., dla prenumeratorów <Rozwoju> 1,25 kop.

„ODEON”

Od wtorku do piątku 8-go listopada
!!!SENSACYJNY PROGRAM!!!
Wybrzeża Bugu wspaniała natura.
Jdana mistyfikacya. Piękna komed.

Burzliwa młodość

sensacyjny dramat z życia współczesnego w 5-ach aktach, w wykonaniu najlepszych artystów świata kinematograficznego, ze słynną panią Almą i jej szkołą baletową na czele. 5445

Tygodnik ilustrowany wypadki o stat. chwili.

Bracia Noels zdjęcia cyrkowe.

Do obrazów z natury śpiewa włoska śpiewaczka Inez Esparza.

Księgarnia „Przeglądu Katolickiego”

posiada na składzie wydawnictwa oo. Jezuitów z Krakowa APOSTOLSTWA I MODLITWY w wielkim wyborze i po nader przystępnych cenach.
Łódź, ul. św. Andrzeja № 3. 196

DROBNE OGŁOSZENIA.

AIAIAI Profesorów na godziny; inteligentne wychowawczynie, francuzki, angielski, niemiecki, freblanki, bony, z szyciem, pielęgniarce, gospodynie z doświadczeniem, poleca biuro Adamowiczowej, Piotrkowska 103. 3397-4-4

AIAIAI Meble z 6-ciu pokoiów sprzedam bardzo tania: łóżka z materacami, szafy do ubrania, garderoba o 3 drzwiach, toaletka, otomana, kredens, 12 krzesel, stół, garnitur salonowy, tremo, zegar ścienny, biurko, biblioteka, obrazy figury, lampy, parawanik, maszyna do szycia, Piotrkowska 117 m. 2, I piętro, front. 9631-10-4

AIAI Szafę, bielizniarkę, otomanę, łóżka z materacami, kredens, stół, krzesła, meble salonowe, tremo, biurko, lampy, różne drobiazgi sprzedam tania, Pańska 54-1. 9435-10-7

A Meble z trzech pokoiów i maszynę nożną rozprzedam, Południowa 24-14. 9672-3-3

A Meble muszę dziś wyprzedać bardzo tania: kredens, stół, krzesła, otomanę, biurko, bibliotekę, szafy do ubrania, łóżka z materacami, bielizniarkę, umywalkę, toaletę, garnitur salonowy, słupy, lampy, obrazy, stoliki, szafkę kawalerską, lustro, palmy, gzymsy, Nowo-Cegielniana 6-7, front. 9727-3-2

A agenci do sprzedaży na miasto potrzebni, Rzgowska 15 m. 2. 9708-3-2

Budka do sprzedania, Mikołajewska № 66. 9782-3-1

Chłopiec z porządnej rodziny, 18-letni, poszukuje miejsca, Nowe Chojny, Kopernika № 28. 9705-2-2

Chłopiec do terminu może się zgłosić, zakład blacharski, ul. Piotrkowska 188. 9696-2-2

Chłopiec z kilkulasowem wykształceniem do roznoszenia awizacji potrzebny. Zgłaszać się od godz. 7-ej wiecz. w Banku, Piotrkowska 17. 3447-3-1

Dziewczynka z inteligentnego domu potrzebna do wspólnej nauki. Kurs klasy wstępnej. Wiadomość: Piotrkowska 108 m. 7, między 5-5. 9676-1

Do wynajęcia dla jednego lub dwóch przyzwoitych parów ładny pokój frontowy przy inteligentnej rodzinie, Przejazd 51 m. 10. 9713-3-2

Do wynajęcia lakiernia z mieszkaniami, ulica Marysińska nr. 5. Wiadomość na miejscu. 9761-3-1

Dam rub. 10 za wyrobienie posady, znający roboty tokarsko-slusarskie. Oferty w admin. Rozwoju pod „Tokarz” 9742-3-1

Do sprzedania zakład slusarski z tokarnią. Wiadomość ulica Cegielniana № 92. 9714-3*1

Fortepian czarny, krótki, struny krzyżowane, sprzedam tania, Aleksandrowska 64 m. 3. 9768-3*1

Filia pralni do sprzedania do wiedzied się można u właściciela pralni, Zachodnia 44. 9747-2-1

Inteligentna panienka poszukuje jakiegokolwiek posady, władająca trzema językami, Konstancynowska № 57 m. 9. 9720-2-2

Kandydatki na nauczycielki znajdą bezpłatną praktykę we wzorowej szkole. Oferty w Rozwoju dla „P. R.” 9709-3-2

Krawcowa poszukuje szycia w prywatnych domach, Widzewska 123 m. 12. 9764-3-1

Krawcowa zdolna z dobrym krojem poszukuje szycia w domach prywatnych, Nawrot 92-18. 9754-1

Kwizorka na lepsze koldry potrzebna zaraz oraz uczenica, Mikołajewska 28-2. 9779-3-1

Maszyny 2 Singera, pięknie szycące, nożna 18 rb., ręczna 10 rb., Piotrkowska 103 m. 5. 9695-3-3

Młody człowiek z kilkoletnią praktyką biurową znającą buchalterię poszukuje posady, pomocnika buchaltera, magazyniera, ekspedyenta lub inkasenta. Oferty proszę składać w Rozwoju pod lit. „W. W.” 9780-3-1

Meble salonowe, lustro, łóżka, stoliki nocne, futro niedźwiedzie do sprzedania. Wiadomość cukiernia Piątkowskiego, Pabianice. 9765-3*1

Magieli zaraz do sprzedania, Radogoszcz, ulica Srebrna nr. 9. 9752-2-1

Potrzebi slusarze na giete roboty, Karola 7. 9734-2-2

Pokój do wynajęcia nl. Mikołajewska 39. Wiadomość u stróża. 9703-2-2

Pokój osobny przy rodzinie zaraz do wynajęcia, Mikołajewska 7-1. 9702-3-2

Piekarnia do obwarzanków i roznymy chlebów do wynajęcia, ul. Wodna 2. 9717-2-1

Pralnia dobrze prosperująca jest zaraz do sprzedania, ul. Radwańska nr. 47. 9689-3-3

Powóz do sprzedania bardzo tania w dobrym stanie, Częstochowska № 8 m. 12. 9654-3-3

Pokój umeblowany oddzielne wejście, Dzielna 51 m. 32, Kamińska. 9778-2-1

Potrzebny korepetytor do 7-ioletniego chłopca w Radogoszczu. Oferty składać w admin. niniejszego pisma pod literami: „R. E. № 87” 9765-3-1

Potrzebna zdolna koszularka, ulica Mikołajewska № 15, B. Osrodek. 9692-3-3

Potrzebny uczeń fryzjerski Górny Rynek 3. 9518-5-5

Potrzebny bieryerleger z kaucyą do browaru Ludwika Anstadta w Radogoszczu. Wiadomość na miejscu. 9762-3-1

Poszukuje mieszkania pokoju z kuchnią, może być jeden duży, zaraz od 1 listopada. Oferty pod lit. „M. K.” w administracji 9759-2-1

Poszukuje jakiegokolwiek zajęcia kantorowego. Ukończyłem trzy klasy szkoły rolniczej. Wiadomość ul. Rokicińska Szosa 20 Szerner. 9753-1

Pokój do odstąpienia przy rodzinie z całodziennym utrzymaniem, ul. Wodna nr. 37. 9739-3*1

Pralnia do sprzedania z dobrze wyrobioną klientelą, Długa 71. 9740-3-1

Piwarnia z ciepłą kuchnią z powodu wyjazdu, tamże plac pod budowlę do sprzedania, ulica Rzgowska nr. 39. 9746-6wcs-1

Podręczna i uczenica potrzebna na do pracowni. Zgłaszać się Zawadzka 41 m. 5. 9781-3*1

Potrzebna pomocnica do monopoli. Wymagana kaucya i praktyka, Andrzeja 11 m. 2 od 5-ej do 8 wiecz. 9750-1

Potrzebne bardzo zdolne panny do szycia, Rokicińska nr. 61 m. 5. 9773-1

Poszukuje roboty do nauki biologicznego w domach prywatnych w pracowniach lub na wyjazd. Łaskawe oferty proszę składać w Rozwoju dla „Hafciarki” 9774-1

Pokój do wynajęcia zaraz 1-sze piętro front od gospodarza, ulica Widzewska nr. 35 m. 5. 9772-1

Potrzebne 1000 rb. na 1 numer hipoteki domu. Wiadomość ulica Widzewska nr. 81 Machura. 9748-2-1

Poszukuje posady kasyerki lub ekspedyentki. Posiadam chlubne świadectwa, na żądanie mogę złożyć kaucyę. Oferty dla „Kasyerki” w Rozwoju. 9771-3-1

Pokój z kuchnią zaraz do wynajęcia Widzewska 109. 9770-3-1

Szafy sklepowe, wagi, rezerwoar do nafty, bufety do sprzedania, Radogoszcz, Cerecka nr. 10. 9712-3-2

Wyjatkowo dobrą piwiarnię mającą pozwolenie na gorące jedzenie, połączone ze sklepem kolonialnym w ruchliwej dzielnicy miasta, tania sprzedam, gotówka wymagana w połowie, ul. Zawadzka 10, Niemierski. Tamże sklep kolonialny bogato zaopatrzony towarami, przedstawiający wartość 3-ch tysięcy z zapłaconem komornem do lipca 1913, chcę zamienić na dom w Chojnach, Rudzie, Bałutach dopłacić mogę gotówką kilka tysięcy. 9776-1

Znajduje się zablakany duży pies, maści czarnej w Rokiciu Starem nr. 43 u W. Syska. 9758-1

Zaginął pies złoty (bernardyn) z wabi się „Muchtav” białe pierś, odprowadzenie za wynagrodzeniem 5 rubli, Radogoszcz, Kazimierza nr. 4. 9716-3-2

Z pokoje z kuchnią, wanną, klozet i wszelkie wygody do wynajęcia od 1-go stycznia, ulica Widzewska nr. 148. Dowiedzied się można u gospodarza. 9718-2-2

Z 2 listopada zostawiono w domożce teczkę z monogramem „I. D.” znalazca raczy odmienić za nagrodą, Konstancynowska 31 m. 7. 9744-1

Zaginął paszport, z powiatu Nieszawskiego gminy Bądkowa Helena Jaguszewska. 9697-3-2

Zaginął paszport, wydany z gm. Kowiesy na imię Czestawa Stefankiewiczza. 9693-3-2

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki B. Rosenblatta, na imię Stanisława Rogalskiego. 9745-1

Zaginiono paszport wydany przez magistrat m. Łodzi, za № 6953 na imię Aleksandra Bieńkowskiego. 9738-3-1

Zagubione dokumenty.

Anna Kubiak zagubiła kwit od paszportu, wydany z fabryki B-cia Jesionowscy. 9717-3-2

Bronisław Metera zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Alterbauma. 9769-1

Emilia Hampel zgubiła kwit paszportowy, wydany z fabryki Schmidta. 9740-3-1

Jan Korai zagubił kwit od paszportu, wydany z fabryki Niclarni w Widzewie. 0737-3-1

Józefa Bużyńska zgubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Rosenblatta. 9769-1

Jan Kabencki zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Edwarda Schwarcszulca. 9653-3-3

Kazimiera Babuszewska zagubiła paszport, wydany z m. Zgierza. 9661-3-3

Ludwik Cebertowicz zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki K. Bennicha. 9657-1

Maryanna Kwiatkowska zagubiła kwit od paszportu, wydany z fabryki Gromana. 9736-1

Michał Gojczyński zagubił kwit od paszportu, wydany z cegielni Bronisława Wieczorkowskiego. 9760-1

Maryanna Goczon zagubiła paszport, wydany z gm. Morawica, gab. kieleckiej. 9630-3-3

Mikołaj Raciborowski zagubił kwit od paszportu wydany z fabryki Birnbauma. 9723-3-2

Stanisław Mac zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki W. Pfeifra. 9767-3-1

Stanisław Jedraszczyk zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Lejmiana. 9750-1

Swiętosławska Józefa zgubiła kwit od paszportu, wydany z fabryki Adama Ossera. 9735-1

Sala Pieniążek zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Bryczkowska i Fride. 9745-1

Tomasz Pelzowski zagubił paszport, wydany z magistratu m. Łodzi. 9641-3-1

Tomasz Grochulski zagubił paszport wydany z gminy Górki, pow łódzkiego. 9735-3-2

Walenty Kajewski zgubił kartę od paszportu wydaną z fabryki Hirszberga i Birnbauma. 9711-3-2

Zaginął paszport na imię Wiktorji Kempnińskińskiej, wydany z miasta Włocławka. 9675-3-3

Zaginął paszport, z powiatu Nieszawskiego gminy Bądkowa Helena Jaguszewska. 9697-3-2

Zaginął paszport, wydany z gm. Kowiesy na imię Czestawa Stefankiewiczza. 9693-3-2

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki B. Rosenblatta, na imię Stanisława Rogalskiego. 9745-1

Zaginiono paszport wydany przez magistrat m. Łodzi, za № 6953 na imię Aleksandra Bieńkowskiego. 9738-3-1

Chłopcy

porządnych rodziców, którzy chcą mają nauczyć się slusarsstwa zostana przyjęci do pracy R. Buhe ul. Długa 162. 4164

Dr. J. PIENIAŻEK
sp. chor. nosa gardła i uszu. Przeprowadził się do Warszawy, Nowogrodzka 8. Tel. 50-17. Przyjmuje od 4 do 6 w niedziele i święta od 10-11.

Dr. med. Z. BOLA
Choroby skórno i weneryczne ul. Mikołajewska 13.
Godziny przyjęć: od g. 9-12 i od 4 i pół do 7 i pół wiecz., w niedziele i święta do 9 do 12 i pół. Telefon Nr 20-60.

Dr. Ark. Goldenberg
ul. Nawrot 38. Tel. 20-19.
Choroby wewnętrzne, **AKUSZERYA.**
Do 9 1/2 rano i 5-7 po poł. 2707

Dr. Jan Cadorski
Akuszerya, choroby chirurgiczne i kobiece przyjmuje do 10 r. i 4-6 po poł ul. Ceglarniana 9 m. 4. 3526

Dr. Rosenblatt
powrócił.
Choroby uszu, nosa i gardła. Przyjmuje 10-11 i 5-7. Piotrkowska 35. Tel. 19-84. 2715

Przejazd Nr 8. (starczy) Telef. 17-14
Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ
mieszka obecnie Przejazd Nr 8, front, 1-e piętro. Przyjmuje od 9 1/2-12 i od 6-8 w.

SPECYALISTA 3897
chorób skórnych, wenerycznych i niemocno płciowej
Dr. LEWKOWICZ
POWRÓCIŁ. Konstanyńska 12.
Przy syphilisie (zastosowanie preparatu „906“ i „914“, od 5-1 i 6-8, dla pań od 6-4 w niedziele 9-9, osobna poczekalnia.

Dr. med. W. KOTZIN
powrócił.
ul. PIOTRKOWSKA 71
Choroby nerwa i płuc, przyjmuje od godz. 10-11 rano i od 4-6 pp. 2763r
Nr telefonu 21-19

D^R. H. Rueger
Nawrot Nr 1.
Choroby wewnętrzne. Przyjm. p. poł. 4-6. 3920

Dr. I. SILBERSTROM
Zawadzka 12.
Choroby skóry weneryczne (stosowanie preparatu 906) moczopłciowe. Kosmetyka lekarska, usuwanie szpeczących włosów, plam itd.) od 12-2 p. p. i od 5-8, w. Panter 4-5. Poczek. oddzielna. W niedziele od 11-3 popoł. 712r

Dr. L. KLACZKIN
Konstanyńska 11.
Syphilis skórno weneryczny, choroby dróg moczowych. LECZENIE SYPHILISU EHR- LICH HATA 906. 716r
Przyjm. od 8-11 rano i od 5-5 w., dla dam od 4-5. W niedziele i św. tylko 1 rano.

Dr. W. Rutkowski
Specjalność: choroby skórne weneryczne 8 1/2-10 1/2 rano i od 4-7 1/2 w. W niedziele od 9-12 rano. Zielona 13. 347r.

Dr. H. Szumacher
Choroby weneryczne i skórne. Nawrot 2.
Przyjmuje od 8-10 i pół i 4-8 po poł., panie od 5-8. W niedziele i święta od 8-1 po poł. 876r

Dr. H. Sadkowski
Piotrkowska 120.
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żółdka i kiszki). Codziennie od 8-10 rano i od 5 od 7 po poł. Telef 23-10. 259

Walenty Kopeczyński
Pierwsza Łódzka Piekarnia Mechaniczna
Łódź. Juliusza Nr 14. Łódź.
Duży złoty. Duży złoty.

Filie piekarni: Piotrkowska Nr 76-112-144-273. Ceglarniana Nr 44. Widzowska Nr 152
Południowa Nr 24. Konstanyńska Nr 8-86. Zgierska Nr 11. Mikołajowska Nr 23. Długa Nr 11.
Telefon 10-80. 3151

Zarząd Acyjnego Towarzystwa Elektrycznej Zgierskiej
niniejszem podaje do wiadomości pp. Akcyonaryuszów, że akcyje 2-ej emisji, wzamian tymczasowych kwitów, wydawane są w biurze zakładów Strykowska Nr 175, w godzinach biurowych. 3449

ZAWIADOMIENIE.
Niniejszem podajemy do publicznej wiadomości, że cegielnia spółkowa pod firmą P. Kluka W. Szer i S-ka w Rakociu St. z dnia dzisiejszego, przez wystąpienie ze spółki P. Klukiego, spółka nadal istnieje będzie pod firmą A. Holi, W. Szer i Ska Z poważaniem właściciel A. Holi W. Szer. Łódź, d. 14 paź. 1912 I. SUWALSKI. 4150

STOLECZNY 3461 L. P. Truzzi
CYRK
Na Targowym Rynku. Telefon 21-68.
Wtorek 5-go listopada 1912 roku

Humorystyczne przedstawienie kłownów
w 3-eh częściach z wielką zmianą programu. Występ znakomych artystów Trio Rapides. Występ dyrektora cyrku p. W. Truzzi ze swoją Non Plus Ultra tresurą koni, również występ wszystkich pozostałych znakomitości cyrku.
ANONS. W sobotę 9-go listopada i 10 listopada po dwa wielkie przedstawienia.
Początek po południu o godz. 5-ej, wieczorem o godz. 8 i pół.

Do wynajęcia
od 1-go Stycznia 1913 r. mieszkanie, składające się z 3-eh pokojów, kuchni, przedpokoju i alkowy, ul. Długa Nr 45. Wiadomość: ulica Długa Nr 47. 3419

Dr. LITMANOWICZ
Krótka 12.
Choroby nerek, pęcherza, cewki i t. p. Przyjmuje do 10 rano i od 4-8. Telefon 18-61. 3011

Dr. Wacław Bernini
CHOROBY WENERYCZNE, SKORY, DROG MOCZOWYCH
Przeprowadził się na ul. Spacerową Nr 40, przy Andrzeja. 10-12 1/2 r. i 5-7 1/2 w. 1483

Choroby uszu, nosa i gardła
Dr. B. CZAPLICKI
ordynator szpitala Anny-Maryi. Piotrkowska Nr 120.
Przyjmuje od g. 11-12 rano i od 5-6 1/2, p. p. w niedziele i święta od 10-11 rano. 3474

Dr. M. PAPIERNY
AKUSZER i SPECYALISTA CHOROBY KOBIECYCH
ulica Południowa Nr. 23
Telefon 16-85.
Przyjmuje do 11 rano i od 4 1/2 do 6 1/2 po poł. 3331

Dr. A. S. Tenenbaum
przeprowadził się na ul. Piotrkowską 145, Telef. 24-16
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi, żółdka i kiszki. przyjm. od 8-9 r. i 5-7 w. 70 n

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe
Dr. Stanisław Piekarski
PIOTRKOWSKA Nr 115.
Przyjm.: od 9-10 rano i od 5-8 wiecz., kobiety od 4-5. 1351-r.

Lekarz-Dentysta
A. Teplicki
Piotrkowska 121, 1-e piętro
Od 9 1/2 do 2; od 4-8. 2451

Dr. A. Groszlik
Zachodnia 68, (przy Zielonej).
Choroby skóry i włosów, weneryczne i dróg moczowych. Instytut Röntgenologiczny i światłolecznicy. Badanie trwici na syphilis. Od 8 1/2-11 1/2 r. i od 5-2. Niedziele i święta 9-12 r. 3056

LEKARZ-DENTYSTA
Ad. Zadiowicz
Przyjmuje Piotrkowska 120, telefon 14-03. 9359
Jeżeli kto z czytelników stosował metodę leczenia Radiopatyę d-ra Hanna z Paryża ze skutkiem; raczy nas łaskawie o tem zawiadomić do adm. „Rozwoju“ pod lit. R. J. 4176

Dr. L. PRYBULSKI
Choroby skórne, włosów, (kosmetyka), weneryczne i moczopłciowe i niemocno płciowa
Leczenie syphilisu EHR. LICH HATA „906-914“
Ul. Południowa Nr 2, telef. 13-59. Przyjmuje od godz. 8-1 r. i od 4-8 w., panie od 5-6 po poł. Dla pań osobna poczekalnia. 242

Dr. S. KANTOR
specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych. Gabinet Roentgenowski i światłolecznicy, Piotrkowska 144 róg Ewangelickiej, telefon Nr 19-41. Leczenie Syphilisu „Ehrlich-Hata 906“ Przyjmuje od 8-2 i od 5-9 wiecz. Dla pań osobna poczekalnia. 426r

Dr. med. Leyberg
Ch. skóry, weneryczne i moczopł. Godziny przyjęć: 10-1 i 6-8 Dla pań 5-6 poczekalnia oddzielna W niedziele od 8-1-ej. Krótka 5, telef. 26-50. 1887

Dr. Jelnicki
ul. Andrzeja 7. — Tel. 170.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Godziny przyjęć: panowie od godziny 9-11 r. i od 6-8 po poł., panie od 4-6 po poł.; w niedziele i święta od g. 8 do 12 rano. 1468r

Dr. B. REJT Średnia 5.
Sp.; Choroby skórne, włosów, weneryczne, moczopłciowe i kosmetyka lekarska. Leczenie Syphilisu Salvarsanem Ehrlich-Hata „906“ i „914“ (wśródzynie). Leczenie elektrycznością (elektrolizę) i masażem wibracyjnym. Przyjmuje od 9-1 i od 4-8 w niedziele od 9-2 po poł. Dla pań osobna poczekalnia. 689r

Dr. med. J. Szwarcwasser
Piotrkowska 18.
Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żółdka i przewodu pokarmowego (cukrzyca, podagra, otyłość itd.). Niezbędne dla dyagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne, wydzielin krwi w laboratorium własnym. Od 1-1 rano i od 6-7 1/2 po południu. 166r

Dr. S. SZNITKIND
Średnia Nr 2. 1117
Choroby skórne, (włosy), i moczopłciowe, kosmetyka lekarska, weneryczne
Przyjmuje od 8-ej do 2-ej po poł. i od 4 i pół do 9 w., damy od 4 i pół do 6-ej

Maszyny do pisania dobre
OKAZYJNIE do sprzedania:
„Smith Premier“ RB. 185.
„Continental“ „ 135.
„Unterwood“ „ 125.
„Remington“ „ 95.
4006 „Bonnet“ „ 30.
S. Bienkowski, ul. Piotrk. 41.

Sypialnia mahoniowa najnowszego fasonu, blurko dębowe amerykańskie
do sprzedania
u stolarza niedrogo. Wiadomość: Rzgowska 53, skład win. 4103

Pokój sypialny, gabinet męski i pokój dziecienny wyrobu zagranicznego oraz różne
MEBLE
do sprzedania; wiadomość ulica Piotrkowska 275 m. 3 4160

Do sprzedania
drzewka owocowe i parkowe w wielkim wyborze, od 40 kop., poleca zakład ogrodniczy Kofalczykowski, Piotrkowska Nr 85. 4164

Jest bardzo tanio do sprzedania
KORA
sosnowa i drobne odpadki drzewa, odpowiednie do wędzarni, jak również do palenia w piecach i pod kotłem, Podleźna Nr 61 „Przemysł Drzewny“. 4162

Zaginęły 2 weksle
in blanco wystawione: Jeden na 50 rb. przez Dawida Osowskiego drugi na 38 rb. przez Abrahama Piernika obydwa na zlecenie Fajwela Maszbauma ul. Zgierska 44. Uważać za nieważne. 4170

ZAGINAŁ SOLA-WEKSEL
in blanco na sumę rb. 200 wystawiony przez F. Pogoda i Frida Ristok na zlecenie Augusta Berit. Znalazca raczy łaskawie zwrócić Augustowi Berit. Piotrkowska 4192 ska Nr 210.

D-ka Felicya Goldberg
Mieszka obecnie ul. Piotrkowska 107.

Dr. med. Wincenty ŁUKASZEWICZ
b. kliniczny dr. w Petersburgu. Długa 19.
Ch. wewnętrzne, kobiece, dzieci. Od 10-12 r. i od 4-6 w. 4194

Dr. Feliks Skusiewicz
Andrzeja 13
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Przyjmuje: od 9 1/2 do 11-ej i od 5-8. W niedziele i święta od 9 1/2 do 12-ej. Telef. 20-26. 507-r

Dr. Zofia Majzel
Choroby kobiece i wewnętrzne
Wschodnia Nr 39. 3109

Ciepła i Bielizna
jest niezbędna
na zimno
przeło proszę spieszyc do magazynu M. Kołodziejskiego, ulica Andrzeja Nr 3, gdzie otrzymano świeżo duży transport koszul, kalesonów skarpetek i t. d.
w różnych gatunkach.
Stale nowości w krawatach i galanterii męskiej i damskiej.
M. Kołodziejski 3 Andrzeja 3

LUNA

Tylko 4 dni — dziś do piątku

Sensacja!

Sensacja!

DAMA OD MAKSZYMA

Wielka komedia — farsa podług znanej sztuki teatralnej w 5-ch częściach (1200 metrów) w wykonaniu wybitnych artystów paryskich.

4212

NAD PROGRAM

POKUTA

NAD PROGRAM

Wzruszający dramat w 2-ch częściach w wykonaniu najlepszych francuskich artystów.

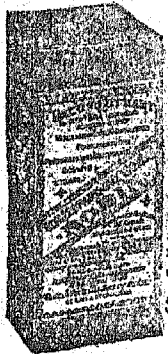
GLYCEROPHOSPHATE ROBIN'A

Glycerofosfat ziemisty ROBIN'A

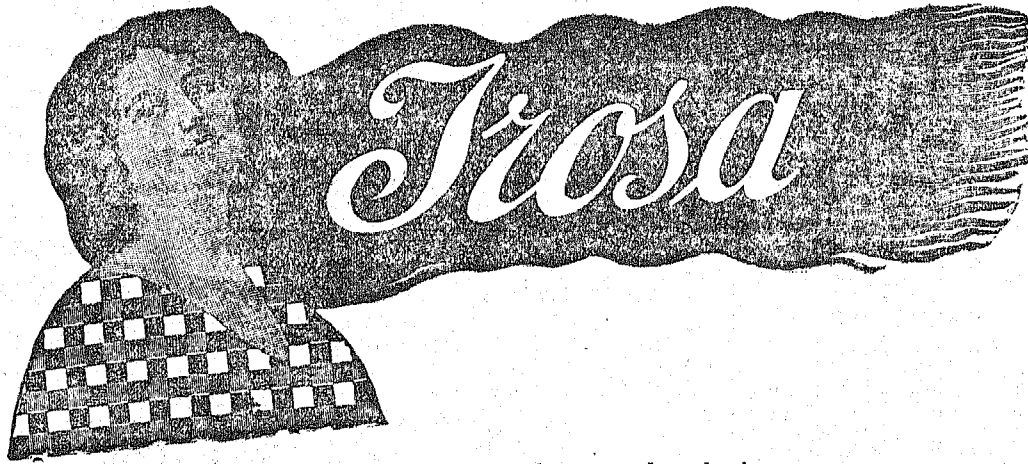
GLYCEROFOSFAT WAPNIA I SODY
Stosowany w szpitalach paryskich
Wzmocnij swój system nerwowy.

Wskazany przeciw krzywicy, słabości kości w okresie rośnięcia u dzieci, podczas karmienia i ciąży, przeciwko neurastenii, przecięciu umysłowemu i p. Przyjemny w smaku, rozpuszcza się w małej ilości mleka lub wody. Dla dotkniętych cukrową chorobą wyrabia się w formie pastylek. 2087

Wystrzegaj się bezwartościowych naśladowań.
Sprzedaż w aptekach i w większych składach aptecznych.

!!! Myjcie głowę proszkiem !!!

Najlepszy środek do pielęgnowania włosów.

Radikalnie usuwa łupież i wszelkie nieczystości, czyniąc włosy jedwabistymi i puszystymi. Do nabycia w składach aptecznych i perfumeryach. Reprezentant Gustaw Rosenthal, Warszawa-Lódź.

Lecznica chorób oczu

ze stałymi łózkami d-ra B. DONCHINA, okulisty

Piotrkowska 69, tel. 28—39.

Przyjęcia chorych na stałe. Godz. przyjęć w ambulatorium od godz. 10 — 12 rano i od 4 — 7 pp. 2633

Nowo utworzona lecznica chorób zębów i jamy ustnej
Lekarza-dentysty

St. DĄBROWSKIEGO

Specjalna pracownia zębów sztucznych, koron i mostków złotych pod kierunkiem technika dentystycznego C. Parkisa. Wszystkie znane systemy plombowania zębów. Wyjmowanie zębów bez bólu. Regulowanie krzywo rosnących zębów. Ceny najniższe. Rozada 30 kop. Godziny przyjęć od 9 rano do 8 w. bez przerwy. Tel. 25-88.

Piotrkowska № 127

rog Rozwadowskiej, nad apteką W-go Danieleckiego. 1623

KRAWIEC MĘSKI

Maryan Wierzbicki

w Łodzi ul. Główna № 9 blisko Piotrkowskiej. Poleca się Sz. Publiczności jako wszechstronnie i gruntownie wykwalifik. fachowiec, z długoletnią praktyką, w pierwszorzędnym zakładach warszawskich i zagranicznych, o czym zaświadczyć może stosunkowo dość liczna klientela. Obstalunki wykonywa z własnych i powierzonych materiałów, po cenach bardzo przystępnych. 3217

Zatwierdzone przez Warszawski Okrąg Naukowy

KURSY przygotowawcze

pod kierunkiem byłego nauczyciela gimnazjum.

Od dnia 15-go listopada organizują nowe komplety na:

rangę specjalnie dla urzędników

od godziny 8-jej wieczorem, na świadectwa:

nauczycielskie i inne od godziny 4 i pół po południu. Zapisy codziennie od godziny 6-jej do 10-jej wieczorem.

Mikołajewska 22 m. 11, lewa oficyna, II-gie piętro. 1684

Jedynie

Humor

czyszczy wspaniale wszelkie meble.

Do nabycia wszędzie.

Towarzystwo „Humor”.

Reprezentant Gustaw Rosenthal, Warszawa-Lódź. 3535

Lecznica

D-ra S. Steinberga

BENEDYKTA № 3. Telefonu № 23-52.

(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)

Ortopedia. Mechano-terapia (skreywienia kregostupa, choroby stawów, mięśni i kości). Gimnastyka lecznicza. Pracownia przyrządów ortopedycznych.

Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie. Leczenie chorób skórnych.

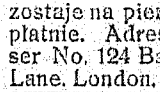
Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonwalizacja. Stosowanie prądów stałych; przerywanych i sinusoidalnych. Elektroliza. Choroby nerwowe.

Gabinet światłolecznicy. Kąpiele świetlne w gorącym powietrzu. Kąpiele 4-komórkowe (vier Zellen-Bad).

Zagraniczne paszporty

Na mocy plenipotencji wyrabiam zagraniczne paszporty, widy, wizy i metryki. D. Krugman, Andrzeja 38 m. 7. 4130

Preparat „TRAYSER” przeciw reumatyzmowi i podagrze jest do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Ilustrowana broszura z prawidłowym opisem powyższej choroby wysłana zostaje na pierwsze żądanie bezpłatnie. Adresować M. E. Traysen No. 124 Bangor House, Shoe Lane, London, England, E. C. 125

Bardzo tanio

zaraz do sprzedania na rozbiórkę 2 drewniane domki; dowiedzieć się Włoczańska № 115. Restauracja. 4203

Do sprzedania zaraz eleganckie elektryczne lampy:

zyrandol ample

do przedpokoju i kuchni, ulica Juliusza № 13 m. 45 prawa oficyna. Od 5-jej do 5-jej popoł. 4203. JAN MASŁOWSKI.

3 duże

pokoje z kuchnią z wygodami front zaraz do wynajęcia za 425 rocznie ulica Nowo-Cegielniana 17 wiadomość na miejscu. 4204

Progimnazjum Polskie

J. Radwańskiego w Łodzi Zawadzka 9

przygotowuje do egzaminów na świadectwa nauczycielskie, aptekarskie i inne. 5445

ALBERT PZYKE

W tych dniach rozpocznie się nowy kurs tańców, zapisy przyjmuje codziennie od 7—9 wiecz. 4210

Włoczańska 139